

TVAROSLOVÍ

Slovesa

Slovesa mají ve větě klíčové postavení. Podle způsobu časování se rozlišují v němčině slovesa **slabá**, kterých je většina. Časují se pravidelně podle základních vzorů. Skupinu nepravidelně časovaných sloves tvoří slovesa **silná, smíšená, pomocná** (sein, haben a werden), sloužící především k vytváření futura, perfekta a pasiva, a slovesa **způsobová** (dürfen, können, müssen aj.), vyjadřující vztah podmínětu k danému ději.

§ 1 Přítomný čas slabých sloves

sagen říci	antworten odpovídat
ich sage	ich antworte
du sagst	du antwortest
er } sagt	er } antwortet
sie } sagt	sie } antwortet
es } sagt	es } antwortet
wir sagen	wir antworten
ihr sagt	ihr antwortet
sie sagen	sie antworten

Přítomný čas slabých sloves se tvoří připojováním koncovek

-e, -st, -t, -en, -t, -en

k slovesnému kmeni, tj. infinitivu bez přípony -en.

Pevnou součástí slovesného tvaru je na rozdíl od češtiny i osobní zájmeno (ich frage *ptám se*, wir arbeiten *pracujeme*).

Pro vykání jedné i více osobám se užívá oslovení Sie sagen, Sie warten, pro tykání více osobám ihr sagt, ihr wartet.

Pozor na tyto odchylky:

1. Slovesa, jejichž kmen končí na **-t** a **-d** (arbeiten, baden) nebo některé souhlásky + **-m**, **-n** (atmen, rechnen), vsouvají v 2. a 3. osobě j. č. a v 2. osobě mn. č. před koncovku **-e-**: sie arbeitet, er badet, du atmest *dýcháš*, ihr rechnet *počítáte*.
2. U sloves s kmenem na sykavku **-s**, **-ß**, **-ss**, **-z**, **-tz** se v 2. osobě j.č. připojuje jen **-t**: du reist, du grüßt, du duzt *tykáš*, du sitzt).
3. U sloves na **-eln**, **-ern** se v 1. osobě j. č. vypouští často kmenové **-e-**: ich samm(e)le, ich wand(e)re.

Rozkazovací způsob slabých sloves

2. osoba j. č.	Sag! <i>Řekni!</i>	Warte! <i>Počkej!</i>
2. osoba mn. č.	Sagt! <i>Řekněte!</i>	Wartet! <i>Počkejte!</i>
1. osoba mn. č.	Sagen wir! <i>Řekněme!</i>	Warten wir! <i>Počkejme!</i>
vykání jedné i více osobám	Sagen Sie! <i>Řekněte!</i>	Warten Sie! <i>Počkejte!</i>

2. osoba j. i mn. č. nemá v rozkazovacím způsobu zájmeno. V rozkazu 1. osobě mn. č. i v rozkazu jedné či více osobám, kterým vykáme, stojí zájmeno za slovesem.

2. osoba j. č. nepřipojuje v rozkazovacím způsobu žádnou koncovku. Tvary Sage! Kaufe! Mache! jsou dnes již zastaralé.

Slovesa, jejichž kmen končí na **-t**, **-d**, **-ig** i slovesa typu atmen a rechnen však koncovku **-e** v 2. osobě j. č. připojují: Warte auf mich! Bade! Entschuldige bitte! Atme tief! Öffne das Fenster!

U sloves na **-eln**, **-ern** se kmenové **-e-** někdy vypouští: Handle schnell! *Jednej rychle!* Fei(e)re mit uns! *Oslavuj s námi!*

1. Bilden Sie die richtige Verbform.

1.	ich	suchen	Markus
2.	er	arbeiten	noch
3.	wir	wohnen	in Prag
4.	Laura	besuchen	uns
5.	du	grüßen	Gerd
6.	er	antworten	nicht
7.	ich	wandern	gern
8.	du	sitzen	zu Hause
9.	ihr	fragen	Peter
10.	er	sagen	es euch

2. Sagen Sie, wer was macht.

1. Ich arbeite als Verkäufer, du _____ als Kellner und Daniel _____ noch nicht.
2. Sie studiert Musik, ich _____ Informatik und ihr _____ Tourismus.
3. Ich sitze hier. Wo _____ du und wo _____ Kurt und Karin?
4. Sie reisen oft, du _____ wenig und er _____ überhaupt nicht.
5. Ich bade jetzt, du _____ dann und Peter _____ nach dir.
6. Simon sammelt Bilder, du _____ Münzen, aber ich _____ nichts.
7. Wir kaufen Brot und Butter, Rolf _____ die Getränke und was _____ Sie?
8. Er zeigt uns sein Hotel, ich _____ ihm mein Zimmer und du _____ ihm dein Haus.

3. Ergänzen Sie das passende Verb.

arbeiten   suchen   machen   rechnen   öffnen   warten   brauchen

1. Was _____ ihr hier?
2. Wir _____ auf den Bus.
3. Herr Schubert _____ als Informatiker.
4. Seine Frau _____ erst eine Arbeit.
5. Sie _____ mit deiner Hilfe.
6. Ich _____ Medikamente.
7. Wann _____ die Apotheke?

4. Bitten Sie Ihre Freundin.

einen Moment warten; – Warte einen Moment!

1. zu Hause grüßen;	7. mit Dieter rechnen;
2. nicht zu viel arbeiten;	8. auf meine Frage antworten;
3. es niemand erzählen;	9. mit uns wandern;
4. die Verspätung entschuldigen;	10. alles schnell erledigen;
5. tief atmen;	11. die Vokabeln lernen
6. die Tür öffnen;	

5. Formulieren Sie als Kunde folgende Bitten.

mir ein Zimmer reservieren; – Reservieren Sie mir bitte ein Zimmer!

1. mir ein Bier bringen;	4. mir das Buch bestellen;
2. mich um sechs Uhr wecken;	5. die Lampe reparieren;
3. mir Ihren Katalog zeigen;	6. es gleich machen

6. Übersetzen Sie.

1. Řekni to ještě jednou.	6. Navštivte nás. (tykání)
2. Nekupuj to.	7. Promiňte prosím. (vykání)
3. Počkejme pět minut.	8. Zeptejte se Evy. (tykání)
4. Nepočítej s námi.	9. Nekoupej se tam.
5. Udělejte to ihned. (tykání)	10. Otevři prosím kufr.

§ 2 Přítomný čas silných sloves

fahren <i>jet</i>	sprechen <i>mluvit</i>
ich fahre	ich spreche
du fährst	du sprichst
er } fährt	er } spricht
sie } fährt	sie } spricht
es } fährt	es } spricht
wir fahren	wir sprechen
ihr fahrt	ihr sprecht
sie fahren	sie sprechen

Silná slovesa tvoří největší skupinu nepravidelně časovaných sloves. Časují se podobně jako slabá, ale většina jich mění ve 2. a 3. osobě j, č. kmenovou samohlásku, a to:

a v ä, au v äü (fahren – du fährst, er fährt, laufen – du läufst, er läuft).

Takto se časují slovesa halten *držet* (du hältst, er hält), einladen (du lädst ein, er lädt ein), dále gefallen *líbit se*, lassen *nechat*, schlafen *spát*, tragen *nést*, waschen *mýt, prát* aj.

Kmenovou samohlásku **o v ö** mění pouze sloveso stoßen *narazit* (du stößt, er stößt).